

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 29.

Indult Bétsből, Pénteken, Április' 11-dikén, 1828.

B é t s .

Ó Tsászári Királyi Felsege méltóztatott Méltos. Kneidinger András Urat eddig Kormányszéki Tanátstost a' Nagy Méltóságú Közönséges Udvari Kamarához valóságos Referendáriussá és Udvari Tanátstossá kinevezni.

A' folyó esztendő Mártzius 16-dikán tseréltetett ki itt Bétsben szokott mód szerént azon megerősített Kereskedési és Hajókázási Szövetségkötés, melly Ó Felsege az Ausztriai Tsászár és a' Fels. Brazíliai Tsászár között a' mult esztendőben Jun. 16-dikán kötött.

Ezen Kereskedésbeli és Hajókázást illető Kötés tzikelyeinek értelme itt következik:

1. Tzikely. Költsönös szabadság adatik ezennel az Austriai valamint a' Brazíliai hajóknak is a' Kereskedésre és Hajókázásra, a' Két Szövetséges Hatalmasságok Alattvalóira nézve. Melly szerént azok a' két Birodalomnak akármelly kikötő helyeibe, helyeire és Tartományaiba szabadon mehetnek, mellyek most más idegen Nemzetekre nézve is nyitva vagynak, vagy ezután megnyitlatnak.

2. Tz. Szabadon mehetnek ennél fogva a' két Alkudozó Hatalmasságok Alattvalói hajóikkal, a' két Birodalomnak akármelly Kikötőhelyébe tenger-öb-

lébe, folyóvizeibe, 's a' t. ott portékáikat egészen vagy rész szerént kirakhatják, vagy azokban a' szárazról portékákkal megrakodhatnak, 's azokat onnan, a' kiszabott és megállított vámok lefizetése után szabadon kivihetik. A' Kereskedők ottan letelepedhetnek, házakat, tárboltokat bérelhetnek, utazhatnak, kereskedhetnek, boltokat nyithatnak, portékákat, értz nemeket, vert pénzt onnan kivihetnek, 's dolgaikat vagy magok személyesen, vagy e' végre megbízott embereik által folytathatják, 's a' t. Teljes szabadságában áll mind az adónak, mind a' vevőnek a' portékáknak tetszése szerént árrat szabni.

3. Tz. Költsönös egyezés szerént mindazáltal kikötött az, hogy tiltott hadi eszközöket és szereket kivinni nem szabad, és még némelley koronajavaihoz tartozó tárgyakat. Valamint az sem engedtetik meg, hogy idegenek benn egy tartományban egyik kikötőből másikba olyan portékákkal kereskedjenek, mellyek már szabados haszonvételre megvámoltattak; mivel a' tenger mellyéki kereskedést csak belföldieknek szabad üzni; mindazáltal megengedtetik, hogy az idegenek is jószágait és portékáikat az illendő vámok letétele mellett belföldiek hajóin akárhova szállíthatják.

4. Tz. A' két Alkudozó Hatalmasságok alattvalóinak hajóik, semmifele ne-

vezett alatt sem fognak több vámot fizetni a' kikötőkbe leendő bészállásért, mint más olyan nemzetek hajói, mellyek eránt Ok kiválképpen való kedvezéssel vagynak.

5. Tz. Az Austriai és Braziliai Nemzeti hajók megesmertetésére nézve azt határozták az Alkudozó Hatalmasságok, hogy Austriai hajóknak azok tartassanak, mellyek Austriai alattvalók birtokai, a' fennálló rendelkezések szerént építették és törvényesen béirattak: Braziliai hajóknak megesmertetnek azok, mellyek ott építették, odavaló Alattvalók birtokai és mellyeknek Kapitányai a' hajókon lévő embereknek három negyed részével együtt hasonlóképpen Braziliai alattvalókból állanak. Minthogy mindazáltal Ő Felsege az Austriai Tsászár a' Braziliai hajókázást kedvezőleg ápolni szándékozik, most ezen utolsó meghatározást olly szorosán nem veszi, tsak hogy minden esetre a' hajó tulajdonosa és Kapitánya Braziliai legyen, és megkívántató tengeri utazó bizonyáglevelci legyenek.

6. Tz. Az Austriai, jószágoktól, portékáktól és terméseldől mellyek Braziliába szállítatnak, tsak annyi vámot fizessenek ezek, mint a' mennyit más és különösen pártolás alá vett Nemzetek fizetnek.

7. Tz. Ha ollyan jószágokat vinnének az Austriaiak Braziliába, mellyekre nézve nints még a' fizetendő vám meghatározva, és bélaajstromozva, akkor a' birtokos vallja bé azoknak bétét, hogy a' vám fizetést a' szerént lehessen megállítani.

8. Tz. A' Braziliai jószágoktól, portékáktól, mivektől és termésektől, mellyek Austriába szállítatnak, tsak annyi vámot fizessenek a' Braziliaiak, mint a' mennyit más és különösen pártolás alá vett Nemzetek itt fizetnek.

9. Tz. Az Alkudozó Hatalmasságok

alattvalói mind két részről tartoznak bizonyág levelekben előmutatni, hogy jószágaik és termésaik eredetiképpen hova valók, portékáik hol készítették. 's a' t.

A' 10-dik és következő Tzikkelyekben ezen szabad Kereskedést és Hajókázást illető Szövetségkötésnek részserént az határoztatik meg bővebben, hogy mind az Austriai mind a' Braziliai Tsászari Birodalombeli Alattvalók költsönösen mire köteleztetnek a' fizetendő vámokra nézve; és hogy oltaimakra és szabadságok fenntartására nézve; minő pártolást reménylhetnek. A' 15 Tzikkelyben a' jelenvaló Kötés ereje hat esztendőre terjesztetik ki. A' 16-Tzikkelyben pedig azjvagyon, hogy ezen Szövetségkötés kilentz hónap alatt vagy ha lehet elébb is megerősítették és kitereltessek.

Nagy Britannia.

Parlamentbeli dolgok.

Az Alsó Házban Martius 14-kén olvastatott fel másodsor azon Bill (Lord Russel é), melly szerént Penryn város Választó-jussától elesik. O'Neill Úr azt a' tsípös megjegyzést tette az ekkori vitatások alkalmatosságával: „azon 145 Követeknek, kik a' Billnek mellette vagynak, két harmadrészeről merem állítani, hogy éppen azon az úton (a' választók megvesztegetése által) került a' Parlamentbe.“ Álljon fel — ugymond — minden Követ, 's kezét szívére téven, ha érzi, hogy egy Sillinget sem adott ki választatása kitsinálására akkor kárhoztassa Penrynt. — Martius 17-kén Whitmore Úr tanásából, a' mult Esztendőben Angliába bevitt külföldi Portékák Laistromának elő mutattatását kívánta a' Ház. Ugyan ezen Ülésben jött elő a' Dézmák megváltásáról való Bill (Tithe-Communtation-Bill). Peel Úr azt sürgette, hogy a' váltáság-pénznek

mostan leendő meghatározatása ne örökre hanem csak 21 Esztendőre szőljön. Mert különben a' Papság — ha a' gabona árra idővel feljebb menne — sokat fog veszteni. Hume Úr az örökös megváltást a' népre nézve jobbnak ítélte. Mind addig, míg a' földművelő nem bizonyos abban, hogy a' mit szorgalmas munkássága által javít a' földön, azt senki más tőle el nem tizedeli: nem lát igazán utánna a' földjavításnak. Skótzia legszebb része Nagy Britannianak, olyan mint egy Kert; mellynek egyenesen a' lesz az oka, hogy 200 Esztendeje, miolta a' Dézmát örökre megváltotta. A' Bill elfogadtatott. — Martius 24-kén Wilson Úr a' következő egy pár kérdést tette Peel Úr elébe 1.) Akarja e' az Országlószék a' Jul. 6-kán szerzett Tractatust a' Görög Országi dolgokra nézve a' szerént, a' mint az a' Gyűlés elején a' Királyi Beszédben mondatott, megtartani? Ő úgy gondolja, hogy minekutánna az ellenségeskedés az Orosz és Török Birodalmak közt ki ütötte magát, Görög Ország Pacificatioját az Orosz Udvar maga elvegezhethetné. 2.) Ment e' parantsolatja azon Tengeri Tisztnek, a' ki a' közép Tengeren lévő Hajós sereget vezérli az iránt, hogy a' Moreában lévő Török sereghez semmi eleséget vagy más segítséget ne engedjen vitetni, és az elfogott raboknak Moreából Egyiptomba való elszállíttatását meg ne engedje? — Peel Úr egyenesen a' Pusztá kérdésekre kívánt felelni a' nélkül, hogy a' melléjek tett észrevételekre kiterjeszkedett volna, 's azt mondta 1.) A' Jul. 6-kán szerzett Tractatusra nézve Ő Felsége most is úgy gondolkozik, a' mint azt a' Parlament' megnyitó Beszédjében kijelentette. A' mi az Orosz és Török Udvar közt magát kiütött Háborút illeti, — a' felől az Országlószéknek semmi hivatalos tudósítása nintsen. 2.) Még a'

Navarini ütközet előtt parantsolat adatott a' Közép Tengerre az eránt, hogy a' Moreában lévő Török seregekhez semmi újabb segítséget nem kell cseszteni. Sőt Ibrahim Basának még a' 6-dik Julisi Tractatus előtt értésére adatott, hogy Anglia nem fogja elnézni a' fogságba esett gyermekeknek és asszonyoknak Egyiptomba rabszolgaságra való vitettetését. — A' Ház a' Peel Úr feleletén megnyugodni látszott.

A' Felső Házban Martius 25-kén Lord Grey a' Külső Ministertől Grof Dudleytól a' Napkeleti dolgok mibenlétét tudakozta. „En el hiszem, — így szólt a' Lord — hogy az Orosz Udvar még hadat nem izent: de azt látom; hogy nagyon közel van hozzá. A' mostani környüállások nagyon kényesek; nem lehetetlen, hogy egy közönséges Háború fogja magát ki ütni; azért is a' Ministerektől kívánom hallani, mi tévők fognak lenni, minekutánna ama két Udvar ilyen politikai öszveütközésbe jött. — Grof Dudley megvallotta, hogy igen kevés reménység van a' békeségnek az Orosz és Török Birodalmak közt lehető fen maradásához; hanem még eddig semmi tudósítást sem vett az Országlószék a' Háború valóságos elkezdődése felől.

Hertzeg Wellington midőn a' Kotsijából szállana ki, elesett és magát megsértette; három nap ágyban feküdt. De Mart. 25-kén már Hivatalos Osztályjában újra dolgozhatott.

Egy Londoni Újságlevél (Atlas) a' következő Anekdótát beszél: Egy fiatal Lord, az Alsó Háznak tagja, mint egy három héttel ez előtt azt kérdi Huskisson Úrtól: „Mit kelljen tulajdonképpen tartani a' Test- és Corporations-Törvények eltörlése felől? 's

„mitsoda egyben függése van ezen do-
„lognak a' búza-kereskedéssel vagy a'
„Gyarmatokkal?“. A' Minister azt felel-
te: „Soha se törje azon az Úr a' fejét
— hanem tsak menjen és voksoljon el-
lene.“

Egyegy különösebb Irás (Document)
nem igen került a' Parlament elébe,
mint most Leicesterből a' St. Mar-
tini Pappnak és Egyházi Gyülekezetnek
a' Test- és Corporations-Törvé-
nyek eltörlése ellen be adott Esedező le-
vele. Előadják ebben az Esedezők, hogy
mikor Szent Pál Angliában az Evange-
liumot predikálta, nyilván meg hagyta,
hogy tsak egy Hit és Egyházi Rendtar-
tás légyen. A' kütfőt, a' honnan merít-
tették az Apostolnak Angliában való já-
rását, nem nevezik meg. Továbbá, hogy
mikor Luciust a' Karactacus unokáját
Szent Pál megtérítette, ugyan ak-
kor a' Keresztyén vallást az Ország Val-
lásává tette, 's a' t. Protestálnak végre a'
Dissenterék javára teendő minden
Végzések ellen, különösen azon okból,
mivel így a' Nemzet meg szűnik Keresz-
tyén Nemzet lenni.

Frantzia Ország.

Az új Portugalliai Követ Báró Du-
rand de Mareuil Mart. 28-kán jelent
meg először Ő Felségénél.

A' Követek Házában Mart. 25-kén
felolvasta a' Belső Minister azon okokat,
mellyeknél fogva a' Választók Név-sorát
minden esztendőben szükséges végig néz-
ni, és ez eránt törvényt hozni. A' Jus-
tiz Minister a' Törvény magyará-
zása nézve kívánt törvényt hozattat-
ni; okait ő is papírosról olvasta fel.

Mart. 29-kén a' Fő Rendek Háza
két Biztosságot nevezett ki; egyiket a'
Hertzeg Hohenlohe és Hertzeg Armb-
erg Naturalizáltatásáról szolló Irás

megvizsgálására, másikat Marquis Mon-
temartnak a' Biztosságok kinevezése
eránt be adott tanátlásainak megbirálá-
sára. A' Követek Házában a' Hadi Mi-
nister az 1827-diki Hitelnek 500,000
Frankal való megszaporttatását kérte.
Későbbben a' Választásról szolló új Tör-
vényre nézve Generális Sebastiani
azt kívánta, hogy az Országlószék tag-
jai is felelet terhe alá tétessenek és el-
lenek azon esetre ha tsaljának világos
törvény hozattassék. Ezen jóvallást Hum-
blot Cotme Úr Berbis Úr ellenhe-
vesen oltalmazta, a' honnan el is fo-
gadtatott. Constant Beniámin Úr
említést tett mellesleg azon vádak felől,
mellyekkel sok Journalok és Havi-Irá-
sok az ügy nevezett Comités Direc-
teurs ellen ki kelnek. „Mind ezek,
„ügymond, izetlen és avült rágalmazá-
„sok. Ollyan időben mondom én ezt,
„mellyben a' Constitutionalis hatalmat
„minden oldalról tilkos erő fenyegeti.
„Értem a' feljebbi Ministeriumot, melly
„most is mérészen felemeli fejét, hol a'
„két Ház, hol a' mostani Ministerium
„ellen, a' melly fájdalom mind
„eddig egy helyben vesztegel,
„ügy hogy belőle trefát üznek.“

A' megholt vagy több Megyekben
egyszerre választott Követek helyébe
újakat kell választani. Illyen tzelből a'
Seine Megye első Kerületjebéli Válasz-
tó Férfiak 7, vagy 8 százan Mart. utol-
ján Páris mellett az Elyseumi mezőn
összevgyültek, hogy azoknak, kik mint
Candidatusok magokat jelentették, el-
sőbbiségek vagy érdemesek voltak felöl ta-
nátskozzanak. A' Courier Fran-
çais ezen történetet illyen tzm alatt
hirdetiki: „a' Köz értelem előha-
ladása“ és a' gyűlésnek hoszszas le-
írását ezen szokkal rekeszti be. „Azt hit-
tük, hogy ezen Interessans Ülésnek
környűtállásos leírását adni kötelessé-

günkben áll. Ez, Politikai szokásaink sorában, hasznos újítás, és fel szollítjuk Frantzia Országának minden Választó Férjfiat a' Párisi Kerületbeli Választók példájának követésére." — A' Gazette de France a' dolgot egészenen más oldalról nézi, a' honnan az ezen történetet elő adó tziikkelyét így kezdi: „Elkezdődött a' Revolutio. A' Jakobinusok Clubbja megnyitattott. Tizenegyszáz választók gyűltek fel az Elyseumi mezőre. Elölülöt, 's Titoknokot neveztek magoknak; Hivatalt állítottak. Felhordtak minden kigondolható kérdéseket, elmúlt dolgokat, 's a' t. Sok Politikai Gyűléseket, sőt magát Frantzia Országot perbe fogták, hogy Manuel Úrnak a' Követek házából lett ki taszítását (t. i. 1823-ban) tsendesen elnézte. Minden Revolutióbeli neveket felhordtak. Hogy pedig senki azzal ne vádolhasson, hogy mi tsak álmodozunk, a' Revolutio visszaterése és a' törvényes Rend felforgattatása felől: ímé közöljük az új Jakobinus Clubb első Ülése mivoltának előadását. (Itt következik magának az Ülésnek leírása). —

J ó n i a i S z i g e t e k.

Zantéból érkezett tudósítások szerint, Soliman Bei (Frantzia hiteszegett, la Seve) a' Tripolitzaei őrizettel együtt, kilentz napi utazása után, Modonba Martius 1-ső napján vissza tért. Ibrahim Basa pedig egész táborával együtt ugyan oda Martius 5-kén érkezett meg. Útjokban mindkettenszámos görög sereg osztályokra találtak, de a' kik őket teljességgel nem háborgatták. Ezen Török Seregek Tripolitza várának nem tsak a' falait földig lerontották; hanem a' városnak minden nevezetesebb épületeit is össze döntögették, és lakhatatlannak tették. Hihető, a' volt szándéka Ib-

rahim Basának, Tripolitza várának, és városának lerontásában; hogy magát Navarin, és Módon között, a' mostani környülállásokhoz képest, minden erejével öszvehúzhassa.

Martius 15-kén levelett velt Zantéban Church Generális Titoknokja, mellyben neki a' Generális ezeket írja: hogy Resid Basa számos gyalogsággal és lovassággal véletlenül Dragomesztre szomszédságába érkezett; a' honnan neki t. i. Church Generálisnak levelet írt, mellyben röviden, és szárazon ezt adja tudtára: „hogy mivel rég időktől fogva ez a' Tartomány tsak egy Basa által kormányoztatott, és ebben két Parantsoló most se lehet; ehez képest vagy neki magának, vagy Church Generálisnak ki kell ebből menni. Minthogy pedig ő neki, mint itt sokkal régibb birtokosnak, sokkal több igaza van arra, hogy itt maradjon; kéri Church Generálist, hogy népével együtt ezen tájékról önnön jó szántából takarodjék el; külömben kintelen lesz kettőjük sorsát fégyveres erővel eligazítani. — Így lévén a' dolog, jobbnak tartotta Church Generális, a' kinek lovassága éppen nints, 's a' nagyobb erőnek ellent nem álhatna, Dragomestrét oda hagyni, 's közelebb a' partokhoz olly bátorságos helyre vonni magát, a' honnan, ha az ellenség nagy erővel megtámadná, könnyen hajókra szállhasson. —

Mártius 9-kén egy Anglus hadi Brigg érkezett Nápoli di Romaniából Zantéba, a' ki Gróf Capodistriastól a' Jóniai szigetek fő Comissariussához Sir Adám Úrhoz hivatalbéli íráscikat hozott, mellyek egy éppen útnak indulni készülő Frantzia hajó által azonnal Corfuba küldettek.

Febr. közepe táján Riala Bég harmadik Admirálisnak vezérlése alatt 3 hadi és 25 szállító hajó indult ki Alexandriából; melly még eddig tzeljára el nem juthatott; mivel kiindulása után tsak hamar erős szélvész támadván azzal sokat küszködött, 's végtére is Candia szigetén a' Sudai kikötőbe kéntelen volt magát hévenni.

Görög Országi Tudósítások.

Azon Országos Végzésben, mellyet Gróf Capodistrias, mint Praesidens a' Görög Státusokhoz a' végre bocsátott, hogy Bankot vagyis Pénztárt állíthasson fel; ezek legnevezetesebbek:

Azt mondja a' Végzés elején a' Praesidens, hogy midőn ő a' Haza veszedelmében forgó ügye kormányozásának felettébbvaló terhét magára vette, akkór egyszersmind köteletségének tartotta, a' három szövetséges Hatalmasságokhoz a' Görög Haza szent küzdéseinek elősegítésére pénzbeli segedelemért is kérésével folyamodni. Mind a' három Udvarok Ministerei meg is bíztatták ez eránt. —

„Miolta Görög Országba megérkeztem,“ — így szól a' Praesidens — „szünet nélkül azon munkálodom, hogy reménységem teljesíttessék. De akármelly kedvezők legyenek azok, és folyvást tartók az én iparkodásaim, bár melly nagy jóssággal viseltessenek is a' három Udvarok Hazánkhoz; még sem jöhet a' várt segedelem olly hamar kezünkbe, mint azt a' Haza jelenvaló állapota kívánná. A' honnan elmulthatatlanul szükséges, hogy a' Kormányzók előre is a' Haza minden nemű szolgálatjának ágazatit egyenlőképpen feloszssa, 's ennél fogva a' vitez Görögöket szárazon vizen még pedig haladéknélkül foglalatoskodtassa, hogy a' szent Földet a' Törököktől meg-
lisztítsa, az Archipelagusi kereskedést pedig, a' tengeri rablások miatt bizonytalan és veszélyes állapotjából kiszaba-

dítsa. — Ha ezeknek végre hajtására magunkat elszánjuk, a' mi tőlünk függ; akkor azon segedelem forrásokhoz is, mellyekhez folyamodtunk, sokkal inkább bizhatunk, és azoknál fogva akkor a' mi Kedves Hazánk megszabadítására, 's talám még függetlensége elérésére is — együtt munkálkodhatunk. — Demig Görög Ország a' szerentsétlen esetek és segedelembeli fogyalkozások terhe alatt merevény mozdulatlanságban marad; míg azt elnézi, hogy az ellenség az ő (Görög Ország) segedelem forrásaiból táplálja magát; míg megszenvedi azt a' gyalázatot, mellyet reá azon nyomorultak gonoszsága hárít, kik az ő zászlóit tengeri rablással megbetstelenítik; — addig ugyan a' három Fejedelmek, kiknek erántok való kegyességeken örülhet, méltán kételkedhetnek abban, ha valyon lehetséges e' boldogító tzeljait az ennek javára végrehajtani, mellyre a' Jul. 6-dikai Szövetségkötés, és ama nevezetes tselekedet irányzott. —

Más részről azok az Európai Kormányzók, kik nem mindenben értenek egyet Ő Felségeknél a' Nagy Britanniai Királynak, a' Frantzia Királynak és az Orosz Tsászárnak Görög Ország javára feltett szándékaira nézve, ezen kétségeskedést és a' dolgokat mellyek amazt igazolni látszanak, indító okul vehetik arra, hogy Görög Ország sorsát esztendőkre terjedő bizonytalansággal körülkerítik. — E' felől minden Görög meggyöződik, ki ezt megfontolja, mint én magam is meg vagyok gyöződve, 's még fogja esmerni, hogy minden Státus-Polgárnak, 's minden kifogás nélkül legszentebb kötelelsége, ezen — a' dolgot elválasztó — szempillantásban, minden erejét arra fordítani, hogy a' Haza sorsa örökre jóra forduljon, mellyre ezt a' tsudálatos Isteni gondviselés már hét esztendő óta hívogatja.“ 's a' t.

Spanyol Amerika.

A' Mexicói Újságok és levelek, Jan. 12-dikéről, egyezőleg írnak egy új Öszveesküvésről és Revolutióról, mely azon köztársaságban a' Kormányzók ellen, s a' mint gyanítják a' Spanyolok részére hajlok által ütötte ki magát. Ottumbában egy Insurgens sereg állott fel Montano vezérlete alatt. A' min leginkább tudálkoznak az, hogy Mexicóból General Bravo, ki hazafiúi buzgoságát hazájának a' Spanyol hatalom alól való kiszabadításában sokképpen kimutatta, most Mexicóból kiszökött; 's a' mint gyanítják, magát az Insurgensekhez tsatolta. Más tudósítások szerint, mellyek Philadelphiában a' Nemzeti Újságban adattak ki, Guerrero Generális rendeltetett az Insurgensek ellen, ki azokat meg is támadta; és kevés elmentálás után magokat Bravo Generálissal együtt megadni, kényszerítette. — A' Nemzeti Gyűlés azon tanátskozott, hogy a' General Bravo ellen indított perben úgy tekintsek e' őtet mint Katonát vagy mint Polgárt. De az alatt míg a' Gyűlés e' felett dévankoznék; a' Katonai Törvényszék maga részéről hamar eldöntötte a' kérdést, melly azt végezte, hogy General Bravo Jan. 15-dikén agyon lövettessék. — Mexico az oltaegy időre Katonai törvény alá vettetett, melly miatt minden kereskedés megszűnt.

A' legújabb Neu-Jorki Újságok Mártz. 2-dikéről, egy kemény tengeri tsatát írnak le, melly, Febr. 10-dikén egy Mexicói hadi Brigg a' Guerrero, és két Spanyol hadi Brigg a' Mária és Mária-Amália között történt, közel Cuba szigetéhez, mellyben ezen két utolsók megverettek, de futás által tsakugyan megmenekedtek. A' Gerreron 22 ágyú és 136 ember volt, a' Spanyol

hajóknak egyikén 18 ágyú és 180 ember, a' másikon 10 ágyú és 150 ember.

A' Mexicói hajó a' tsatában nagyon megrongáltatott, a' két Spanyol hajó nem különbben. Az ágyúzás Havannáig meghallott, a' mellynek kikötőhelyében egy 54 ágyús és 500 emberrel megrakott Spanyol Fregát állott. Ennek Kapitánya az ágyúzást hallván a' kikötőtől azonnal kiindult, hogy a' két Briggnek segítségére menjen, 's mivel ez a' Fregát igen sebes járású hajó, a' már megrongált Mexicói hajót utól is érte, mellyre e' kettő között mérges tsatára került a' dolog, melly két óráig és 20 minutáig tartott. A' Mexicóiak zászlója az ütközetben kétszer lövettetett el, de helyébe mind a' kétszer újat függesztettek ki. De minthogy a' két tsatában a' Mexicói hajón, a' katonák már hadiszerkeikből is kifogytak; kéntelen vala annak Kapitánya Porter a' zászlót levenni, annak jeléül, hogy magát megadja. — A' Spanyol hajó vezérje mindazáltal, azt gondolván, hogy a' zászló újra ellövetett, és nem levéttetett, az ágyúzást tovább is folytatta, a' midőn egy kartás golyóbis Porter Kapitányt megölte, minekutánna a' hajó már magát megadta. A' Mexicóiak közül a' hajón 40-en estek el a' tsatában; a' Spanyol Fregáton is igen sokan elhullottak és a' hajóban is sok kár esett. — Havannában igen sok Spanyolok vannak, kik Mexicóból hajtattak ki. Ezek többnyire mind vissza szándékoznak jönni Spanyol Országba.

E l e g y e s D o l g o k.

A' Budai Közönséges Kereskedő Német Újságnak legközelebbi ívében, ilyen títim alatt: Felette nevezetes találmány, ezeket olvassuk. Tek. Mayerfy Úr több T. Vármegyék Táb.

labírója, a' ki már több igen jeles találmányai által tette magát érdemessé, nevezetesen, a' márvány hordók feltalálása által 1825-ben, és harmadfél font nehézségű kettős tsőjű kémiai puskák készítése által 1826-ban, most olyan módú készüléket talált fel, mellynek segítségével a' legsebebb nagy folyóvízen is által lehet gázolni. A' mult Mártzius 20-dikán tette meg erre nézve az első szereztes próbát több előkelő személyek és a' dologhoz értő számos nézők előtt. Pesten t. i. közel az úgy nevezett Táborispotályhoz 100 ölnyire a' parttól kiszállott a' Dunába és rézsutosan ment lefelé a' partnak tartván. Ezen tudálatos vízi sétálásában mintegy 500 ölnyi utat tett, még pedig, bizván találmányának tsalhatatlan voltában a' legnagyobb bátorsággal és hidegvérűséggel; a' vízben külömbféle fordulatokat tett, leült 's a' t. A' lábai két lábnyira sippadtak bé a' vízbe, mellyeken fekele bádogból készült saruk voltak, felyül a' szároknál körül koszorúzva. Állítása szerint, ezen eredeti sétálását még szelvezes időben is éppen ilyen könnyű szerrel megteheti. A' napokban szándékozik a' tisztelt Úr ezen vízi sétálásának ismét új próbáját adni.

Ceylonban egy gazdag Braminnal vádoltak, hogy egy Atyafiát megölte. A' Szigetben az Esküdtek Törvénszéke — az Angliai Jury formájára — van felállítva. A' Bramin a' Juryt a' maga Felekezetéből választja vala; de a' bizonyság ellene olly erős volt, hogy a' 13 Esküdtek közzül 12-en az elkövetett gyilkosságról meggyőződén, halált íté-

tek a' vádoltatott fejére. A' 13-dik egy fiatal Bramin felállván kérte, hogy a' kihallgatott tanúkat még egyszer szöllítsák be. Meg lett. Elkezdi ekkor az ifjú Bramin őket kérdezni egymás után, és olly eszes ügyességgel rakta fel nékik a' kérdéseket, hogy tsak hamar egymással és magokkal ellenkezésbe jöttek; 's kísült, hogy a' tanúk az egész vádat magoktól koholták. A' Jury a' Bramint ártatlannak clesmerte. — Ez a' történet az egész Szigetben elhíresedén, a' Fő Biró Sir Alexander Johnston (az Asiai nyelvekben igen tudós Férfiú) magához hivatja az ifjú Bramint 's a' dítérés közben tudakozza: hol tanulta ezt a' kérdéses mesterségét? A' Bramin egy az ő nyelveken Ész-erősítő nevű könyvet nevezett, melly — a' mint monda — Persiából került Indiába, a' hol a' Persa nyelvből Sanskritra lefordítottatott. Ő azt némelly Vándor utazóktól megkapta, 's Tamul nyelvre által tette Johnston Úr kívánta látni a' könyvet, 's nem kevéssé bámult el, midőn a' Palma levélre írt Tamuli Kéziratot megemerte, hogy az, az Aristoteles Dialectikájának Fordítása!

A' pénz folyamat Április' 10-dikén;
közép ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligázióji 885/8
Az 1820-béli sorsosok,
Az 1821-béli hasonlók, 1151/4
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligázióji, 42 3/4 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek 1006 7/10 forinton Conv. Pénzben.

Szerkeztető és Kiadó Márton Jó'sef, Professor.

Nyomtató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)